

Із 2 у 3

Схвалено для використання в навчально-виховному процесі
МІНІСТЕРСТВОМ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Літні вправи

ДЛЯ МАЙБУТНІХ
ТРЕТЬОКЛАСНИКІВ

Подорож Україною

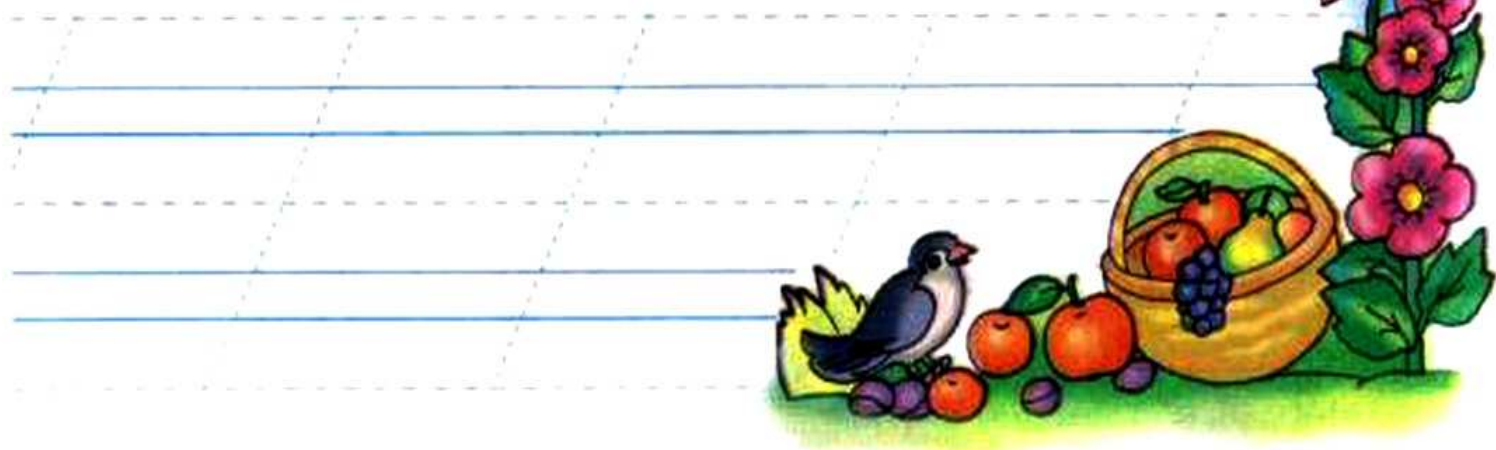
PraVa

Найкраща земля

Є багато країн на землі,
В них озера, річки і долини...
Є країни великі й малі,
Та найкраща завжди —
Батьківщина.
Є багато квіток запашних,
Кожна квітка красу свою має.
Та гарніші завжди поміж них
Ті, що квітнуть у Рідному Краї.
Є багато пташок голосних,
Любі-милі нам співи пташині.
Та завжди наймилішими з них
Будуть ті, що у Рідній Країні.
І тому найдорожчою нам
Є і буде у кожную хвилину
Серед інших країн лиш одна
Дорога нам усім — **Україна!**

Діма

Підкресли у вірші слова з ненаголошеними голосними.
Випиши слово, виділене жирним шрифтом.
Запиши до нього ознаки.

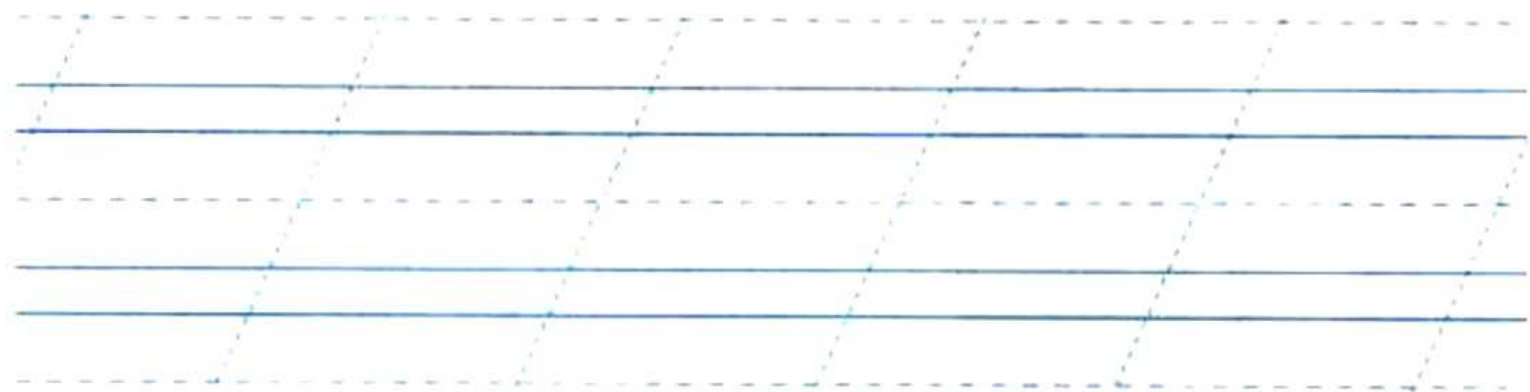

Запам'ятай!

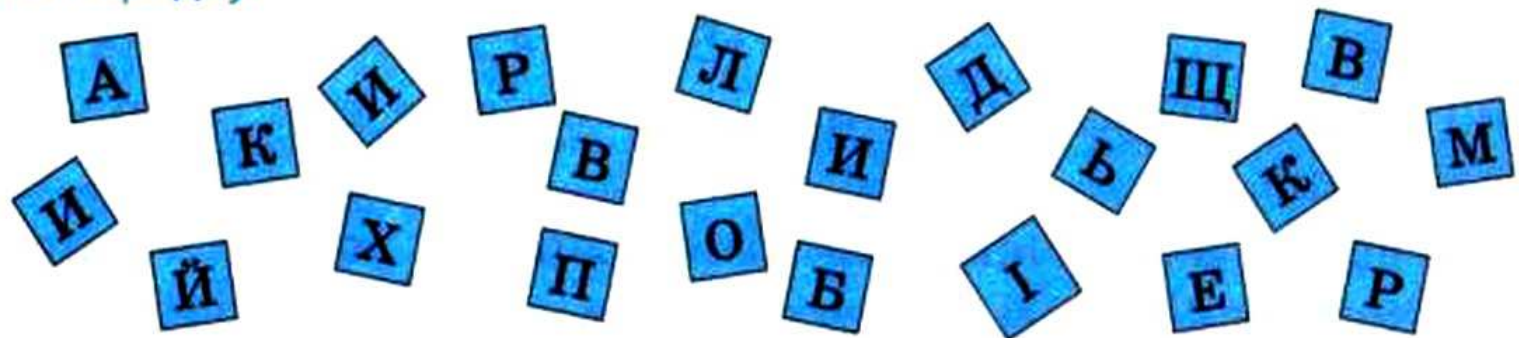
Головне місто кожної країни зветься столицею.

Столиця України — місто Київ. Заснували його на берегах річки Дніпро три брати: Кий, Щек, Хорив та їх сестра Либідь. Київ — одне з найкрасивіших міст світу. Влітку воно потопає у зелені дерев. Особливо відомі київські каштани. Їх багато на центральній вулиці міста Хрещатику.

Випиши усі власні назви.

Збери із розкиданих букв імена засновників Києва. Букви з'єднай по порядку.

З'єднай слова за пунктирною лінією синього кольору. Прочитай прислів'я.

Є така українська народна приказка: «Що край, то звичай, що сторона, то новина». І справді, на цікаві звичаї кожний народ багатий.

Більшість звичаїв народилося у сиву давнину. Їх, як коштовний скарб, батьки заповідали дітям. Від дітей звичай переходив до онуків. Від онуків до правнуків і праправнуків... Деякі звичаї відмирили, забувалися. Але кращі з них, виповнені мудрістю й добротою, живуть поміж людей і досі.

«Доброго ранку!» — зичиш ти мамі й татові, прокинувшись.

«Бувайте здорові!» — кажемо ми на прощання. І нам від тих слів стає приємно й хороше.

Гарний це звичай — вітатися. По всіх усюдах так повелось. А в Україні, надто по селах, вітаються між собою не тільки знайомі, але й зовсім чужі люди.

Дорогих гостей ми стрічаємо хлібом-сіллю на вишиваному рушнику. Коли ж хто від'їздить у далеку дорогу, то на згадку про себе садить дерево.

В Україні є безліч звичаїв, пов'язаних із щоденною працею, з проходами зими, початком весняних клопотів у полі, з поверненням худоби

з літніх пасовиськ, зі збиранням урожаю... Тут знаходять свій вияв і глибока повага до роботящих рук, і вдячність щедрій годувальниці-землі.

В Україні здавна починають жнива танцями та піснями. Женчики славлять перший сніп, бажають усім хліборобам зібрати багатий урожай. А дійшовши останньої загінки, обов'язково лишають на лану кущик жита чи пшениці, старанно обжинають його, перев'язують стрічками, а зерно витрясають на землю, щоб нива гарно родила і на майбутнє.

(За П. Григоруком.)

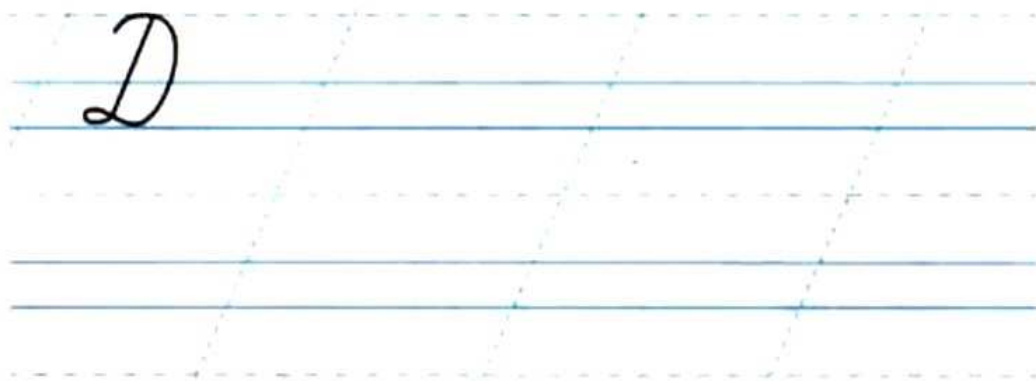
Запиши заголовок до тексту.

Прочитай останній абзац. Скільки слів відповідають на питання **що?** Скільки слів відповідають на питання **який?** Яких слів більше?

Котигорошко пропонує тобі прочитати зашифровану телеграму. Запиши літери відповідно до їх розташування у квадраті (перша цифра вказує на рядок по горизонталі, друга — на рядок по вертикалі) і дізнайся, про що написано.

1,1 ; 5,5 ; 3,3 ; 4,4 ; 3,4 ; 2,4 ; 2,1 ; 3,1 ;
4,2 ; 5,2 ; 5,3 ; 5,4 ; 5,5 ; 4,5 ; 3,4 ; 3,3 ;
4,3 ; 4,2 ; 1,2 ; 1,3 ; 1,4 ; 1,5 ; 2,5 ; 3,5 ; 3,2 !

5	Р	В	Е	Т	Н
4	І	А	К	П	А
3	Л	И	І	Р	Н
2	С	М	А	О	Ї
1	Д	У	К	Р	А
	1	2	3	4	5

Прочитай текст, впиши пропущені букви. Підкресли споріднені слова, виділи в них корінь.

Багато в Україні в..ликих і красивих міст. Кожне з них має свою давню назву. Одні міста наз..вались на честь їх засновників, народних героїв. Так, Львів заснував князь Данило Галицький. І назвав його ім'ям свого сина — Лева.

Інші міста прибирали собі назви тих місцевостей, на яких вони будувалися. А Харків, Ужгород, Луганськ, Полтава, Тетерів виростили на б..р..гах річок, що мають такі ж або схожі назви.

До кожного слова з пропущеними буквами запиши перевірне слово.

Про які міста йшлося в тексті? Котигорошко просить вписати ці слова й розділити на склади.

Прочитай текст. У першому абзаці підкресли слова, які називають ознаки предмета.

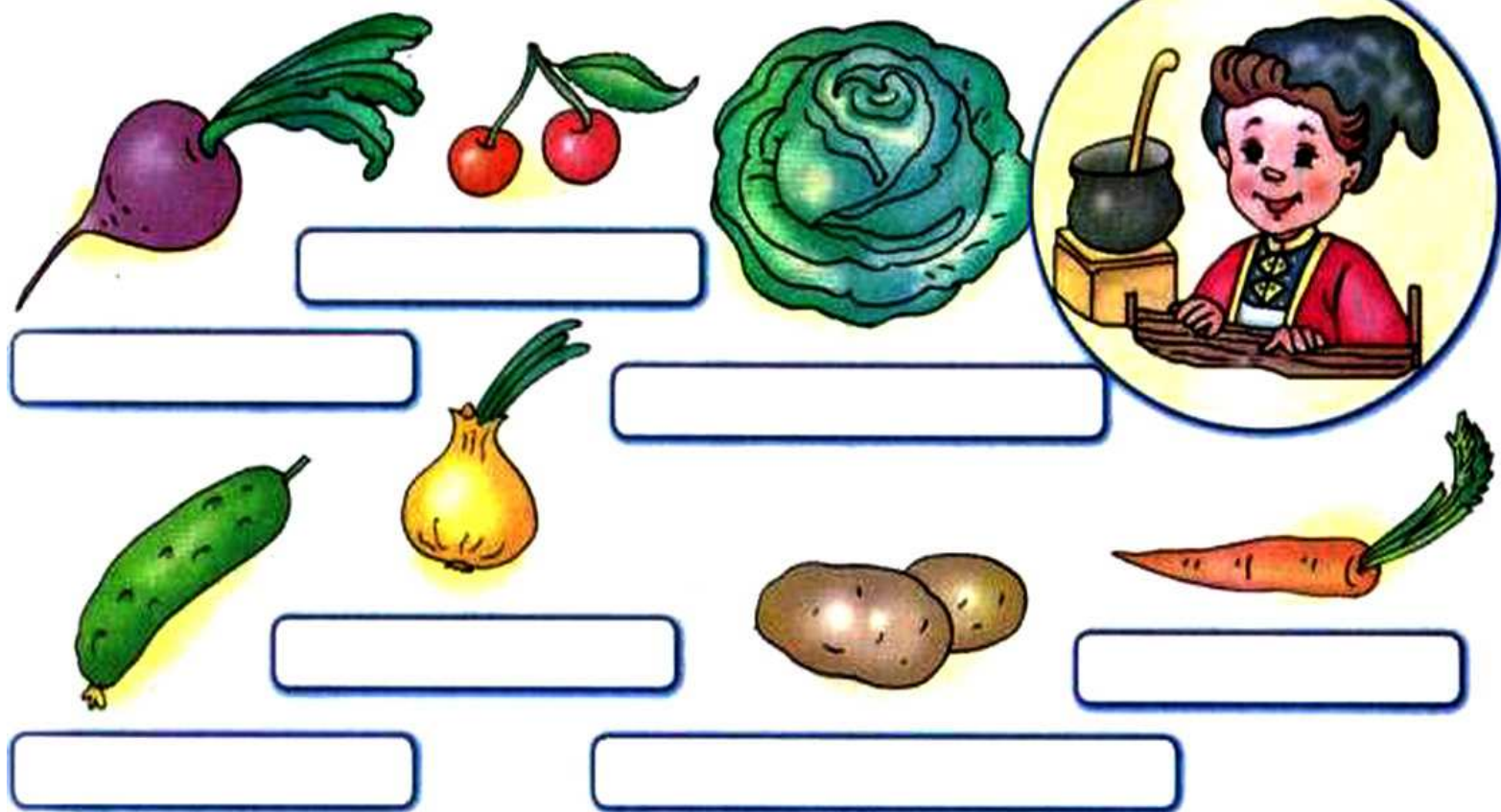
7

Справжній український борщ — надзвичайно складна та смачна страва. В Україні готували три основні типи борщу: червоний, зелений та холодний. Головними складниками будь-якого борщу була капуста, буряк та картопля.

Іноді в борщ додавали квасолю чи боби. Страву заправляли буряковим квасом, сироваткою або сметаною, додавали трохи м'яса, а під час посту — сушену рибу. Навесні надавали перевагу зеленому та холодному борщам, які готували із щавлю, кропиви та заправляли сметаною.

Запиши питання до останнього речення.

Допоможи Котигорошку знайти овочі для приготування борщу. Склади звукову модель назви потрібних овочів.

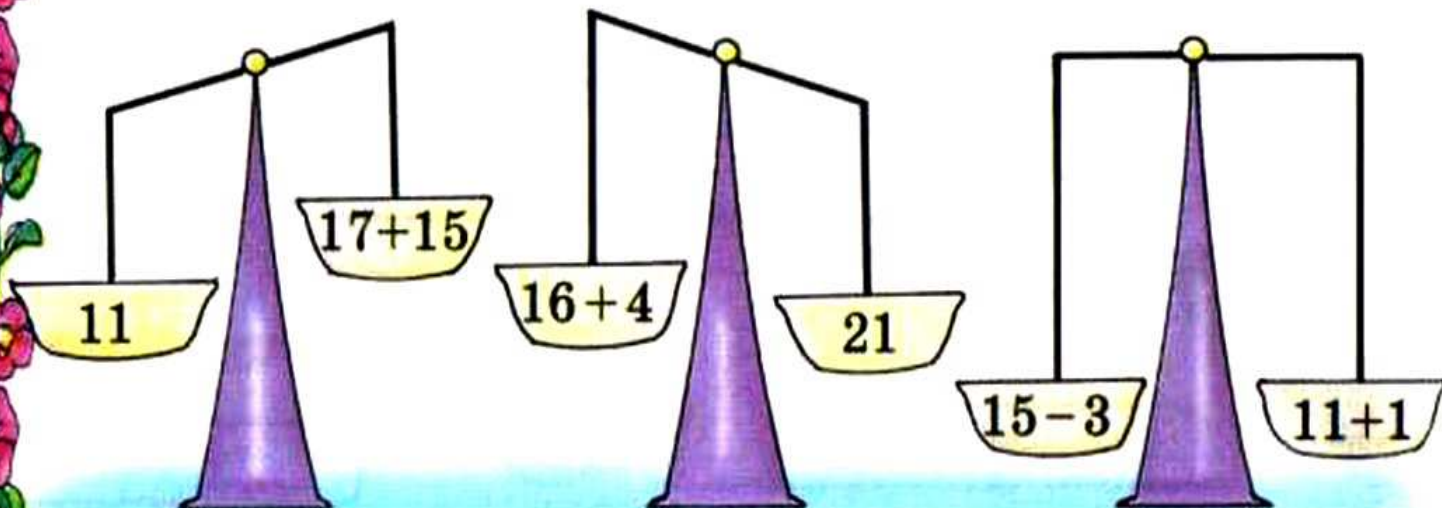

Задачі від Котигорошка

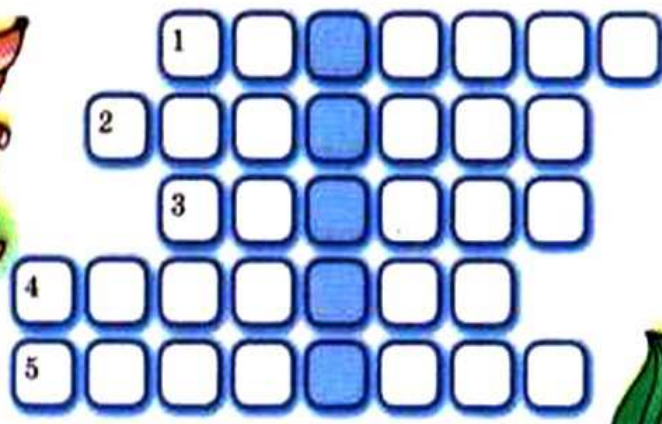
Учні поїхали на екскурсію до Києва. Разом їх було 27 осіб. 13 учнів вирушило до Києво-Печерської лаври, решта залишилася на майдані Незалежності. Скільки учнів залишилося на майдані?

Довжина шкільної ділянки 16 м, ширина — у 4 рази менша. Знайди периметр шкільної ділянки.

На яких терезах допущена помилка?

Розв'яжи кросворд і дізнайся про назву однієї з річок України.

Дніпровська вода

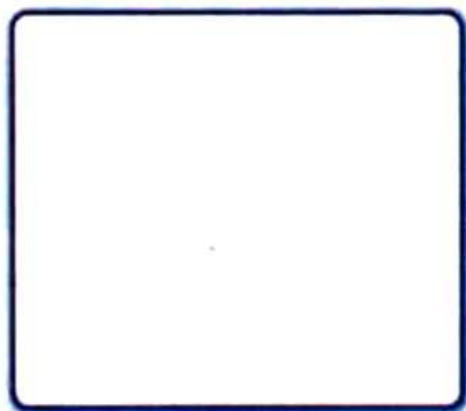
А дніпровська вода,
Мов дівоча хода.
Плескіт хвиль,
Наче шепіт липневий.
В ній і радість, і сум,
Осокорівий шум,
І любов, наче цвіт яблуневий.
Я з доріг повернусь,
Над тобою схилюсь,
Освіжиш, приголубиш, напоїш.
Як заплачу в біді,
Ти, як мати, тоді
Заколишеш мене, заспокоїш.
Між ярів і долин
Віковічний твій плин.
Тануть дні, як від сонця тумани,
Най мине тебе біль,
Хай щастить звідусіль,
Путь-дорога добрішою стане.

М. Дубина

Підкресли у вірші слова, які римуються.

Котигорошко намалював малюнки, але їх змило водою. Спробуй відновити малюнки відповідно до підписів.

РІКА

РІЧКА

РІЧЕНЬКА

Цікаво

Венеція — місто в Італії, розташоване на 118 островах, розділених між собою 150 каналами.

У нижній течії Дунаю розташоване одне з унікальних міст України — Вилкове. Його називають українською Венецією, оскільки вулицями-каналами цього міста можна пересуватися човнами.

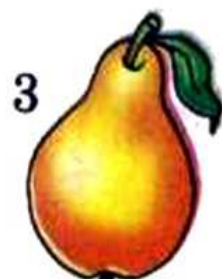
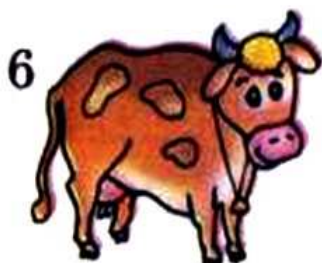
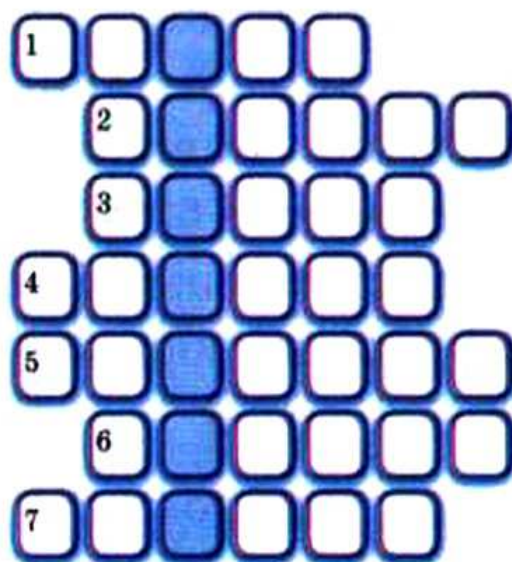
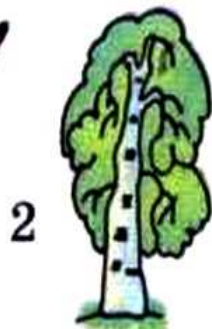
Підкресли у кожному рядку слів четверте зайве.

Шум, гуркіт, галас, тиша.

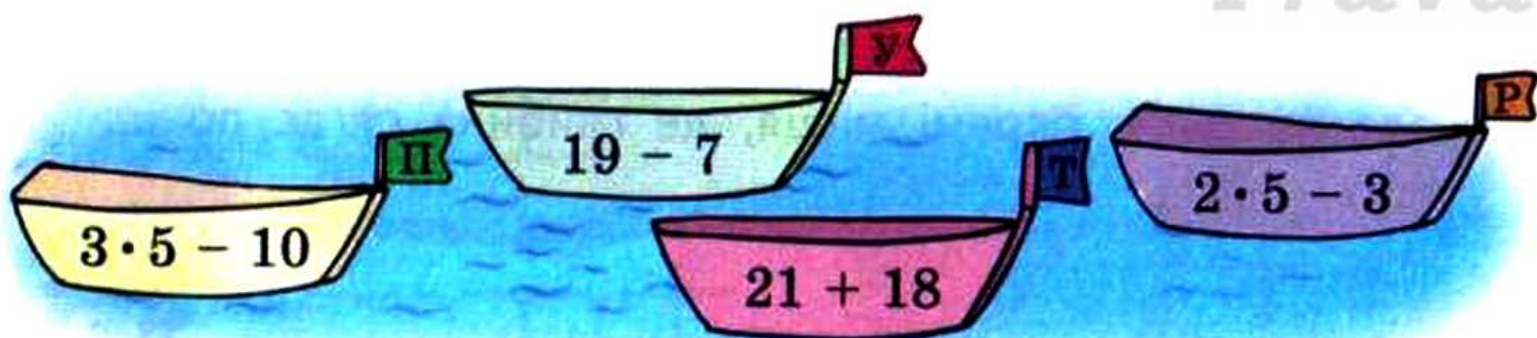
Задоволення, нещастя, радість, приємність.

Сміх, ридання, хникання, плач.

Розв'яжи кросворд і дізнайся назву іншої річки України.

Розв'яжи приклади. Розташуй човники у порядку зростання. Якщо завдання виконаєш правильно, прочитаєш назву ще однієї річки.

Утвори словосполучення, з'єднавши слова.

могутня	☐	тополя	☐
струнка	☐	річка	☐
червона	☐	риба	☐
велетенська	☐	море	☐
синє	☐	калина	☐

Як називають одним словом людину, яка

виготовляє вироби з глини, _____

вишиває рушники _____

Цікаво

Колись у Сіверському Дінці, Орелі та інших українських річках існувала велетенська риба — вирізуб. Тепер найбільшою річковою рибою, що водиться в Україні, є сом. Відомі випадки, коли в Дніпрі виловлювали сомів масою 250 кг. А найменші риби — карликові бички, кніповичі та бобирі — мешкають в Азовському морі.

На Волині, поблизу міста Шацька, розташоване озеро Світязь. Глибина його різна, в середньому 5–7 метрів, але на дні є окремі місця, де глибина сягає понад 50 метрів.

Добери до слова *вода* спільнокореневі слова.

Blank handwriting lines for the word association task.

Розгадай задачу Котигорошка.

Відомо, що найдовша річка — Дніпро, дещо коротша — Десна, Дністер — коротший за Дніпро, але довший за Десну і, зрештою, Сіверський Донець — найкоротший. На малюнку відрізками позначено довжину річок. Підпиши відрізки відповідно до завдання.

Illustration for the river length task. It shows four blue horizontal bars of varying lengths on the left, corresponding to the rivers mentioned in the text. To the right are four sets of handwriting lines for labeling. The illustration also includes birds flying in the sky and a flower bed with pink flowers in the bottom right corner.

Про українські міста з усмішкою

Найсолодше місто.

Глухе місто.

Місто, де багато борошна.

Ласкаве місто.

Місто Левів.

Місто, де вирощують
зернові культури.

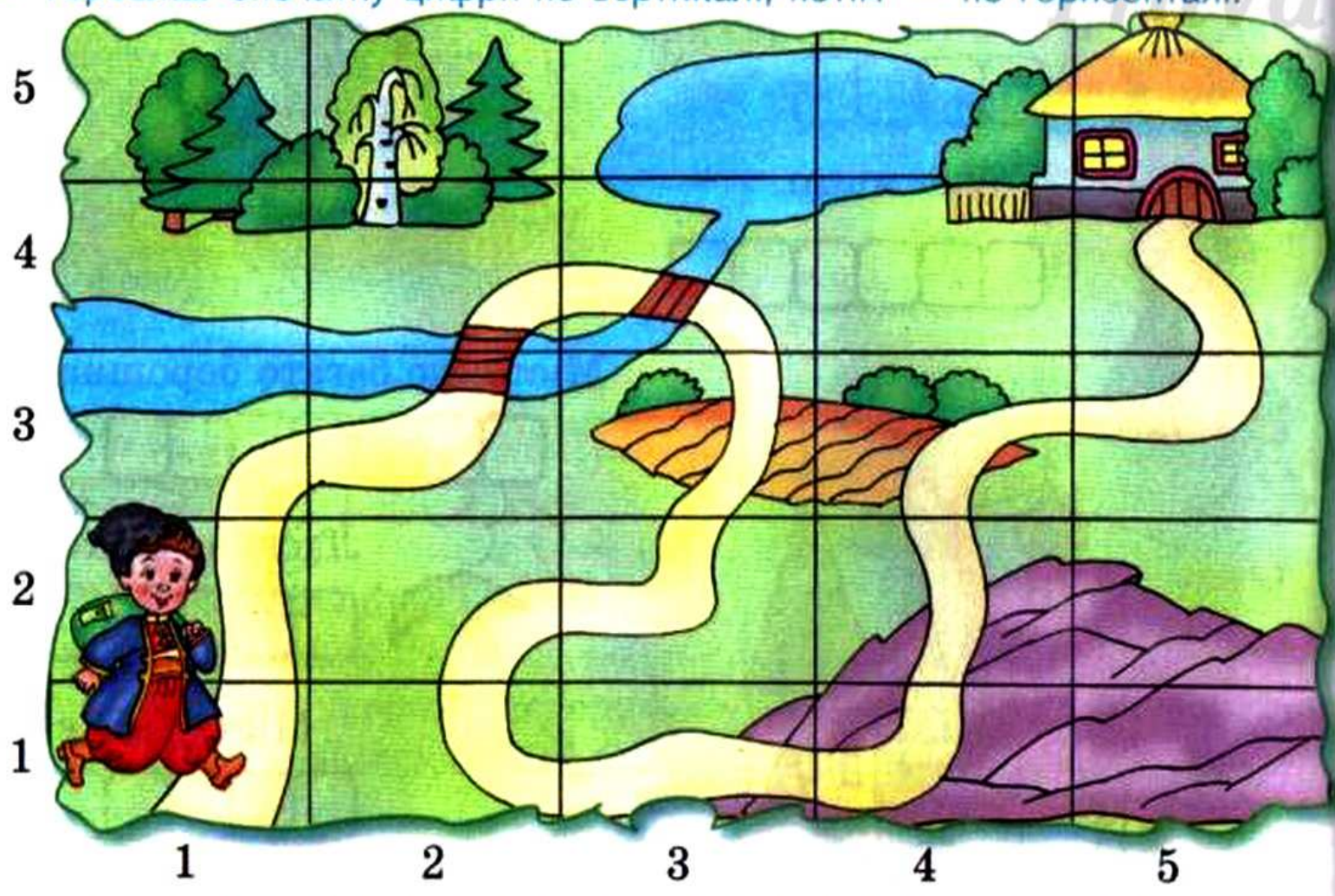
У назві міста заховалася
назва найбільшої річки.

Це місто стоїть на річці Лтава.

У цьому місті на полі росте терен.

4 Покажи «адреси» прямокутників, якими проходить шлях Котигорошка. Спочатку цифри по вертикалі, потім — по горизонталі.

1; 1...

Склади якомога більше прикладів, використовуючи числа з пелюсток.

Blank grid for writing math problems.

Дістанься вершини гори,
розв'язуючи приклади.

$$96 - 15 : 3 + 9 = \square$$

$$6 \cdot 5 + 4 \cdot 9 = \square$$

$$35 : 5 + 47 = \square$$

$$3 \cdot 8 + 41 - 6 \cdot 4 = \square$$

$$27 : (51 - 48) = \square$$

Розв'язи рівняння.

$$27 : x = 3$$

$$29 + x = 71$$

Постав математичні знаки «+», «-», «·», «:» так, щоб рівність
була вірною.

$$2 \quad 2 \quad 2 \quad 2 \quad 2 \quad 2 = 5$$

$$3 \quad 3 \quad 3 \quad 3 \quad 3 \quad 3 = 18$$

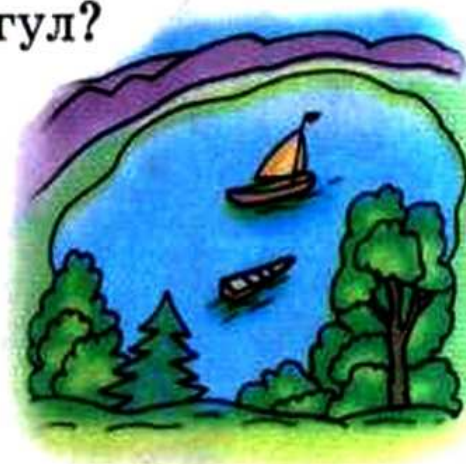
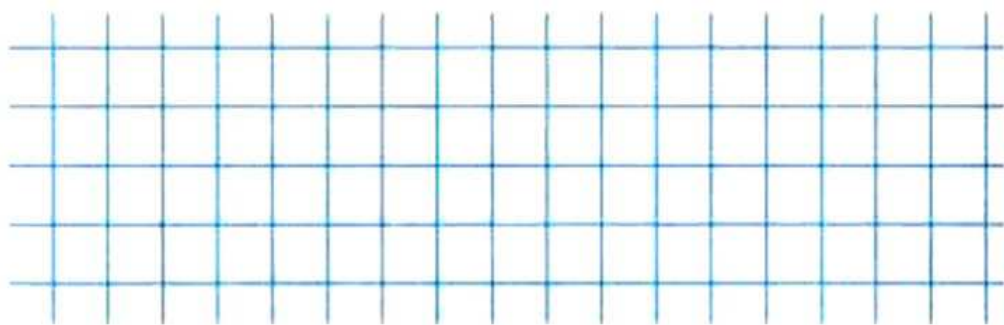
Цікаво

На території України є два гірські масиви: Українські Карпати та Кримські гори. Найвища вершина Українських Карпат — Говерла (2061 м), Кримських гір — Роман-Кош (1545 м).

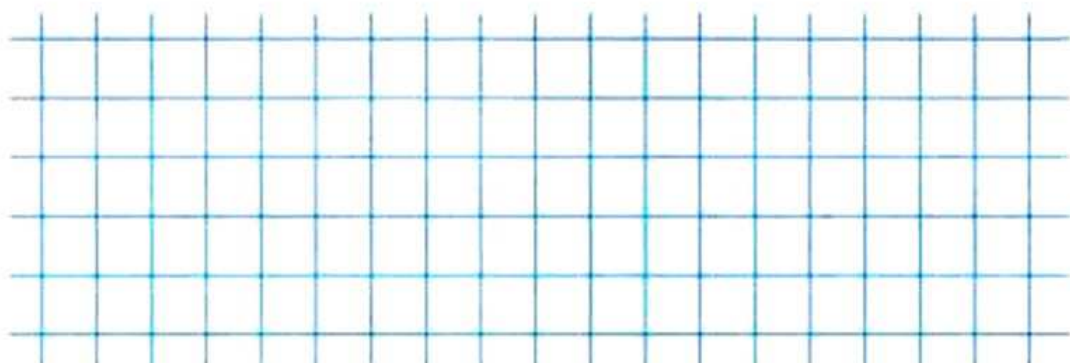
Задачі від Котигорошка

Площа озера Кугурлуй складає 82 квадратних кілометри. Площа озера Кагул на 8 квадратних кілометрів більша. Яка площа озера Сасик, якщо вона на 19 квадратних кілометрів менша, ніж площа озера Кагул?

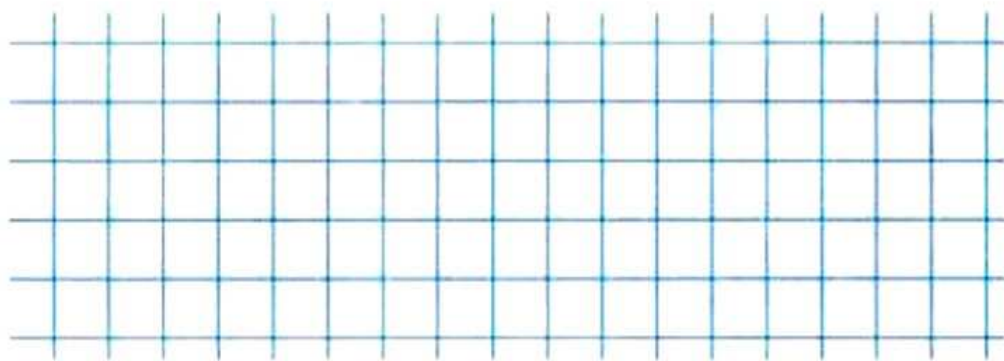
Запиши розв'язання виразом.

На Кримському півострові мешкають лебеді-шипуні. Маса самиць сягає 6 кг, а самців — 10 кг. Скільки важитимуть разом 3 самці і 3 самиці?

Оригінальні засоби вимірювання були у вжитку в Карпатських горах. У ткацькій практиці використовували такі одиниці — чисниця (три нитки), пасмо (10 чисниць), моток (30 пасом). Порахуй, скільки пасом було в 3 мотках? Скільки ниток налічує пасмо?

Перевір свої знання разом із Котигорошком.

Подорож країнами світу

Не сварить крокодила на Ямайці!

Не сварить крокодила на Ямайці, акулу — на Сейшельських островах, а тигра — у Сінгапурі. Річ у тім, що всі вони — знаменитості, та ще неабиякі.

Їхні зображення прикрашають державні прапори та герби країн світу. Ось, наприклад, лев — цар звірів. Скажете, то лише в казках він такий? І помилитеся. Бо аж 30 країн шанують цю тварину так, що зображують на державних символах: його зображено на прапорі Шрі-Ланки.

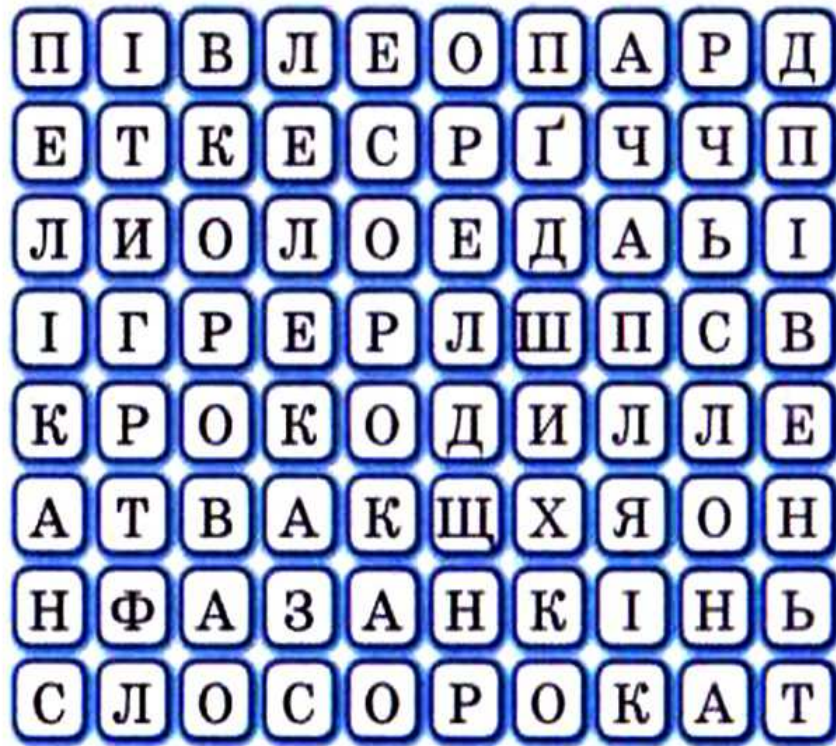
Не менш знаменитий і орел — 23 держави не уявляють себе без цього птаха. Не вірите? Роздивіться прапори Єгипту, Замбії. А ось прапор Папуа-Нової Гвінеї прикрашає райський птах, Еквадору — кондор, Уганди — журавель, а Бутану — дракон. На гербах і прапорах країн можна побачити слона (Нова Гвінея), корову (Індія), коня (Венесуела), леопарда (Сомалі), тигра (Сінгапур), півня (Кенія), крокодила (Ямайка), пелікана (Барбадос) і навіть акулу (Республіка Сейшельські Острови).

Який птах є символом України? Так, лелека. В Австрії національний птах — велика чапля, у Португалії — голуба сорока, у США — білий орлан, у Швеції — чорний дрізд, в Японії — пістрявий фазан. Коли побачите трясогузку — передавайте з нею привіт своїм друзям у Латвії. І ніколи у присутності вільшанки не кажіть, що вам не подобаються уроки англійської мови, бо вона — національний птах Великобританії.

За М. Прудником (З журналу «Барвінок».)

Знайди в головоломці слова — назви тварин і птахів. Читай слова по горизонталі і вертикалі. Назви тварин обведи червоним олівцем, птахів — синім. Підказки шукай у попередньому тексті.

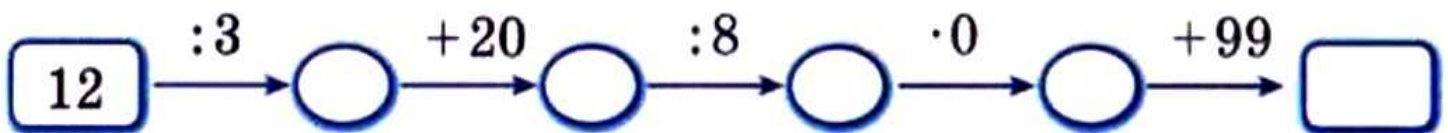

Прочитай текст, доповнюючи його службовими словами з довідки.

... класі ... партою сидять два хлопчики. Вони ... перших днів стали друзями: ... перерву — разом, ... школи — разом, ... їдальні — теж разом.

Слова для довідок: з, у, до, на, зі, за.

Заповни схему відповідними числами.

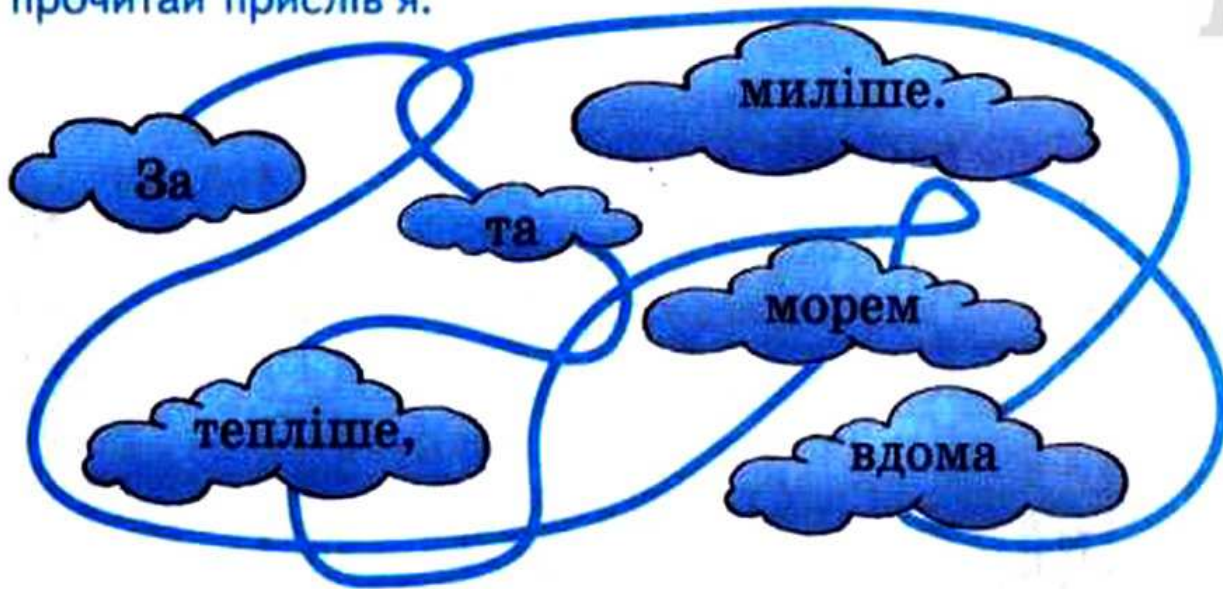

Цікаво

Єдина країна, де взимку прагнуть зорати засніжене поле, — це Іспанія. Селяни вважають, що в такий спосіб «закличуть» багатий урожай на свої поля.

Прослідкуй шлях лелеки. Запиши слова у відповідному порядку, прочитай прислів'я.

Prava

Handwriting practice lines with dashed lines for tracing.

Продовж числовий ряд.

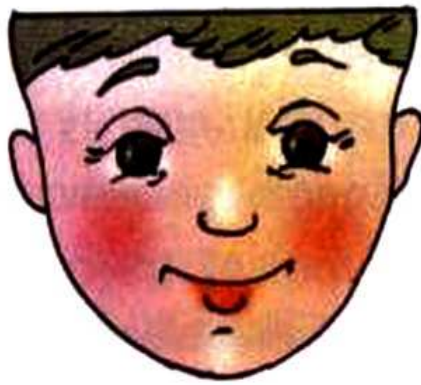
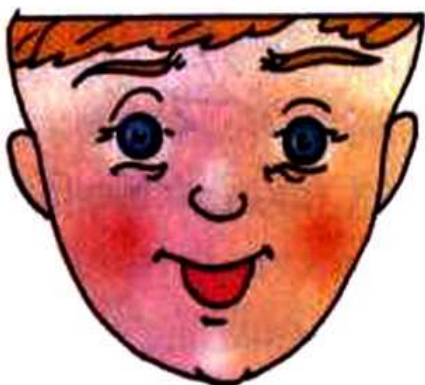
6	4	2	6	5	3	6	6	4											
---	---	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Закінч малюнок так, щоб капелюх мав форму трикутника:

тупокутного

прямокутного

гострокутного

Про чайку Олівію та черепаху Розалінду

Жила собі чайка. Звали її Олівія. Вона жила на острові серед моря зі своєю подругою черепахою Розаліндою. Олівія цілими днями ловила в морі рибу. А Розалінда сиділа вдома, гризла капусту і співала.

Одного разу повз острів пролітав голодний лелека Чарлі. Побачивши Розалінду саму-самісіньку, він подумав: «От пощастило! Непоганий обід буде з цієї черепахи». Лелека кинувся вниз, підхопив дзьобом черепаху і полетів разом із нею. Вдома він відчинив дверцята невеличкої клітки і звелів Розалінді:

— Заходь! Капусти тут досхочу! Їж та гладшай!

Коли Олівія повернулася з риболовлі, вона спохватилася Розалінди. Хоч як шукала, та черепахи ніде не було. Але Олівія продовжувала пошуки. Нарешті, пролітаючи над темним лісом, вона почула знайому пісню.

Олівія полетіла на цей голос, спустилася в ліс і при місячному сяйві побачила бідолашну Розалінду, яка спі-

вала сумну-пресумну пісню. А поруч у гнізді спав лелека. Олівія перекусила своїм міцним дзьобом пруття клітки, і Розалінда вийшла на волю. На жаль, вони були надто далеко від дому, а літати Розалінда не вміла. Довелося їм побудувати плота і плисти додому морем. Олівія прив'язала до щогли мотузку і тягла плота проти вітру. А черепаха рулювала веслом і співала веселих пісеньок, аби підбадьорити себе й Олівію. Коли вони нарешті припливли до свого острова, Олівія звільнила Розалінду й мовила:

— Тепер ти у безпеці!

І якщо вам коли-небудь випаде пропливати повз цей острів і місячної ночі почути пісню, знайте — це співає Розалінда.

(За Дж. Харрісом.)

Добери до слова *побачила* слова, близькі за значенням.

Blank handwriting practice lines consisting of three sets of horizontal lines (top solid, middle dashed, bottom solid) connected by diagonal dashed lines.

Познач твердження, які не відповідають змісту казки.

- Чайку звали Олівія.
- Повз острів пролітав голодний лелека.
- Черепаха Розалінда опинилася у клітці.
- Чайка не захотіла шукати черепаху.
- Черепаха почала танцювати.
- Розалінда пливла по морю на плоті.

Прочитай текст. Встав пропущені букви. Випиши слова, які позначають дію.

Китайська система п__сьма є найдр__внішою з нині існуючих. Щоб ч__тати газету, треба засвоїти значе__я від тр__х до п'яти тисяч ієрогліфів. Повні китайські словн__ки вміщують понад сорок тисяч ієрогліфів.

Blank handwriting practice lines consisting of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line.

Цікаво

Китайці за новорічним столом не користуються ножем — щоб не «відрізати» щастя.

Постав знаки $>$, $<$, $=$.

$37 \square 37 + 1$

$12 : 2 \square 24 : 3 - 2$

$53 \square 53 - 23$

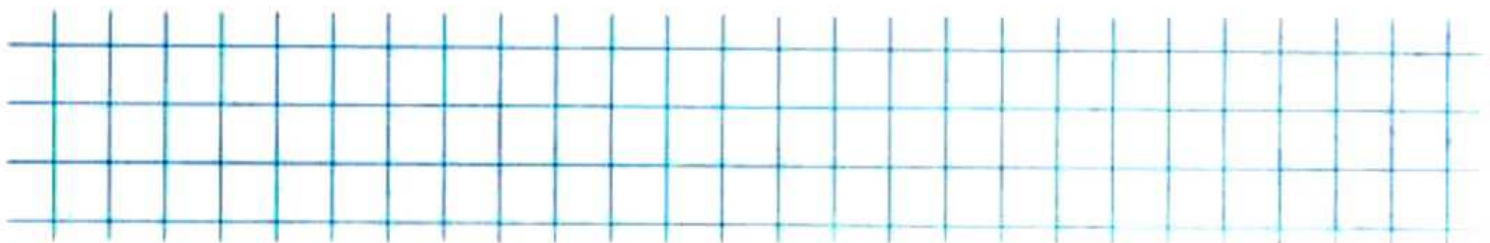
$11 + 15 \square 21 + 5$

Прочитай текст. Спиши перші два речення, вставляючи пропущені букви. До виділених слів добери антоніми. Запиши їх парами.

У XVI столі...і на землях Англії було знайдено **чорне** камі...я — графіт. Вияв...лося, що ним добре п...сати на папері. Королівським указом було суворо заборонено **вивозити** графіт за межі Англії. Спеціально відібрані майстри виготовляли **тоненькі** стрижні з графіту і вставляли їх в оправу з червоного дерева. Ці олівці були **дорогі**. Ними англійські купці торгували по всій Європі.

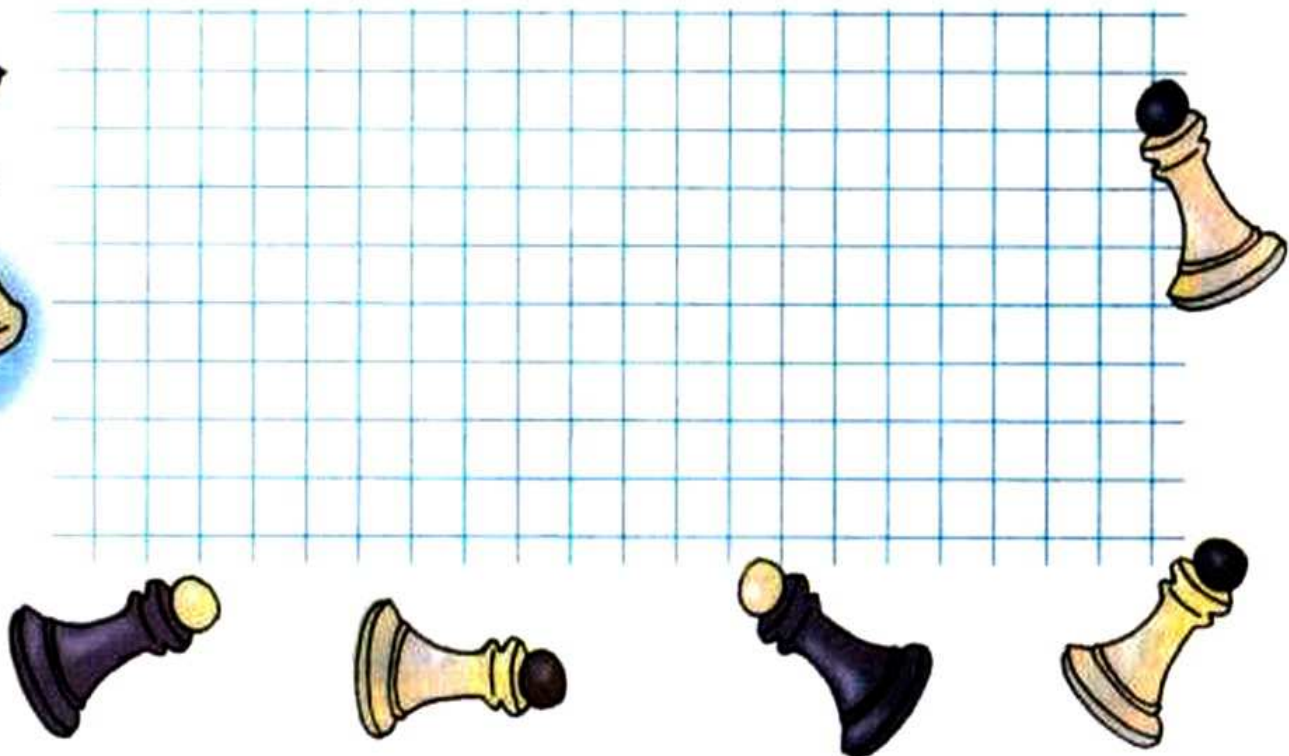

Склади вирази і знайди їх значення. Різницю чисел 24 і 14 збільш на 25. Суму чисел 57 і 13 зменш на 44.

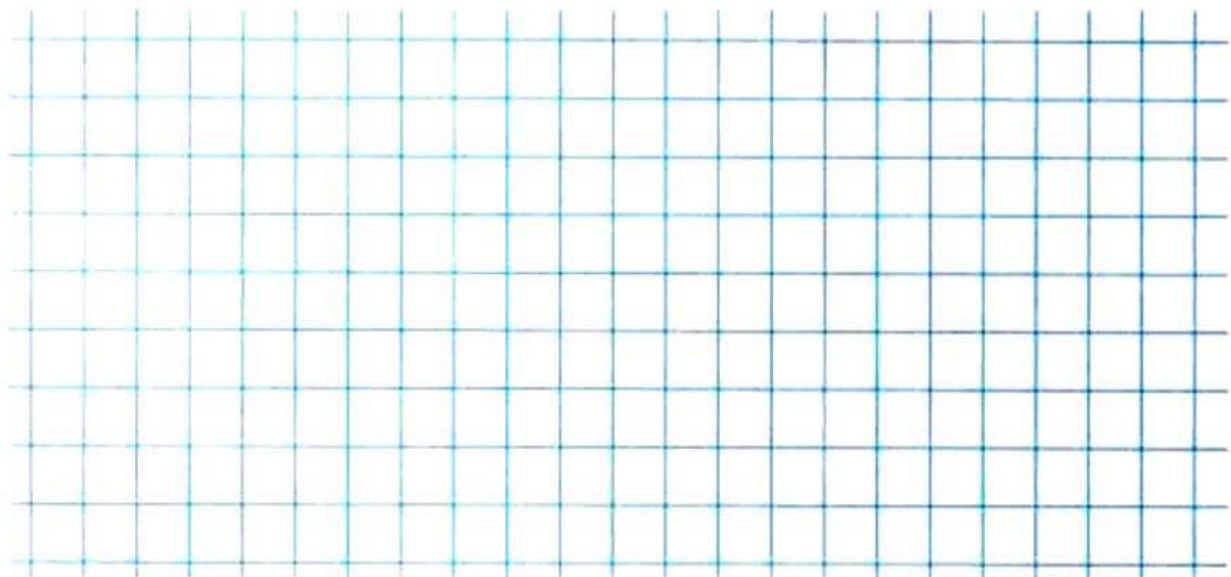

Задачі від лелеки

На одній шахівниці стоїть 6 білих і 7 чорних фігур. На другій шахівниці стоїть 11 фігур, 5 із яких білі. Скільки на обох шахівницях білих фігур? Чорних фігур?

Михайлик вирішив зібрати гроші для подарунка молодшій сестрі. У понеділок, вівторок і середу Михайлик економив по 5 гривень на день. За четвер і п'ятницю — 12 гривень. А за суботу і неділю у 3 рази менше, ніж за всі попередні дні. Яку суму зекономив Михайло у вихідні?

Запиши в сантиметрах:

$6 \text{ дм} =$

$8 \text{ дм} =$

$10 \text{ дм} =$

Запиши в дециметрах:

$70 \text{ см} =$

$90 \text{ см} =$

$3 \text{ м} =$

$7 \text{ м} =$

Склади свої завдання:

Blank lines for writing tasks.

Порівняй, поставивши знаки $>$, $<$, $=$.

$4 \text{ см} \square 4 \text{ м}$

$65 \text{ см} \square 56 \text{ дм}$

$9 \text{ дм} \square 9 \text{ см}$

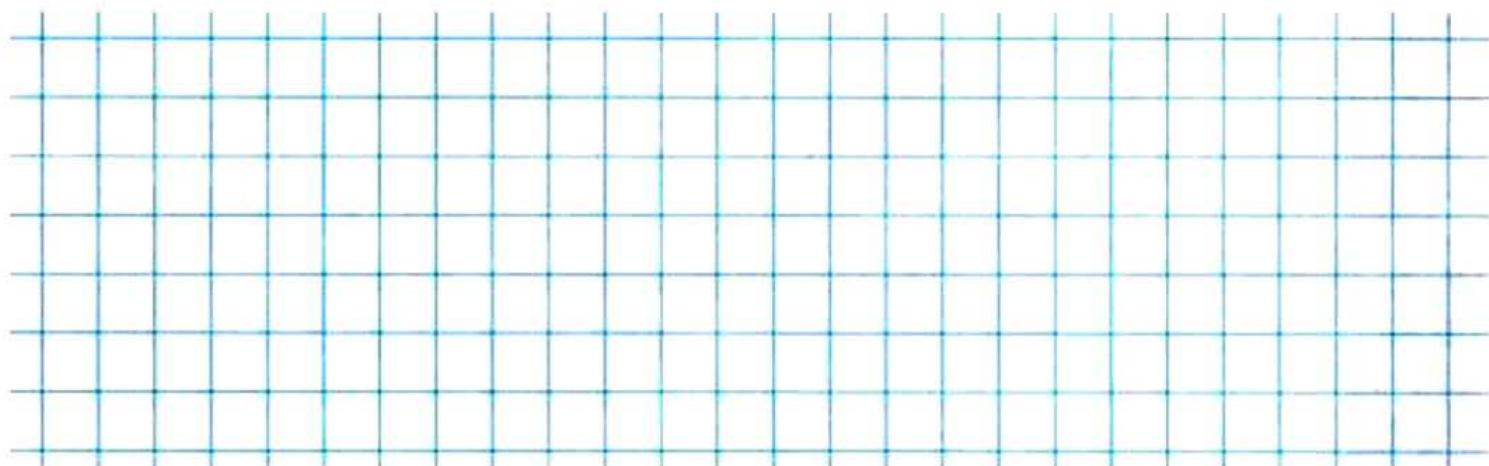
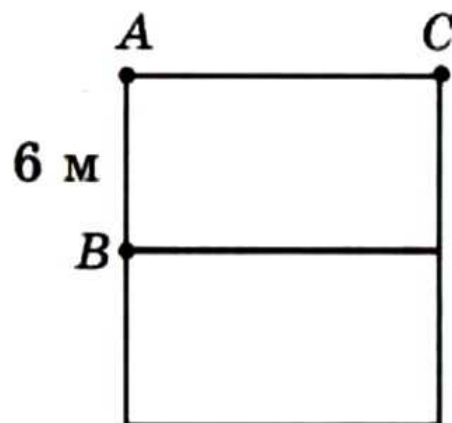
$18 \text{ м} \square 19 \text{ дм}$

$8 \text{ м} \square 8 \text{ дм}$

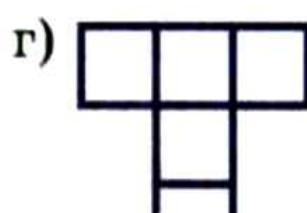
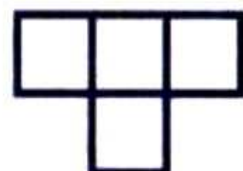
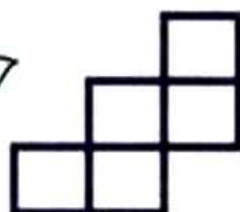
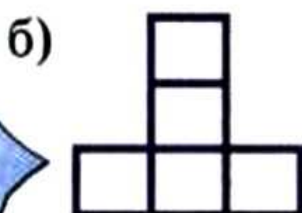
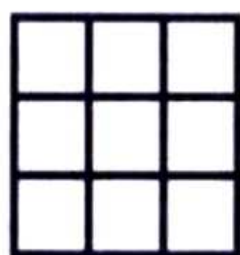
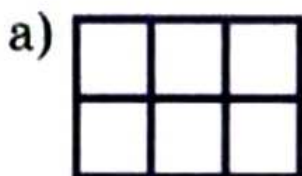
$20 \text{ см} \square 2 \text{ дм}$

Мишеня вирішило обнести город дротом. Визнач за схемою, скільки метрів дроту йому потрібно, якщо AC у 2 рази більше, ніж AB .

Зафарбуй фігуру, периметр якої найбільший.

Обчисли суму найшвидшим способом.

$$1+2+3+4+5+6+7+8+9$$

Заповни магічні квадрати так, щоб сума в клітинках по вертикалі, по горизонталі і по діагоналі була однаковою.

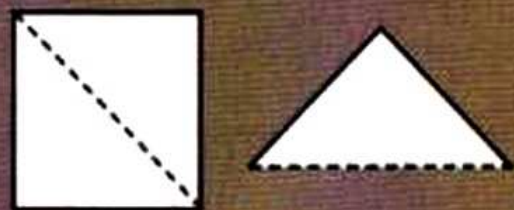
11		
13		5
3		

20		28
	16	
		12

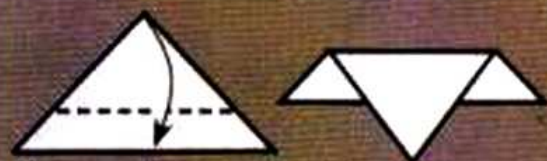
14		
	8	
	16	2

Японці дуже люблять мистецтво «Орігамі» — виготовлення фігурок із паперу шляхом згинання. Спробуй за схемою виготовити метелика.

1. Паперовий квадрат зігни по діагоналі.

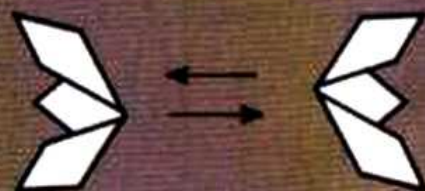
2. В утвореному трикутнику вершину відігни вниз.

3. Бокові кути відігни вниз.

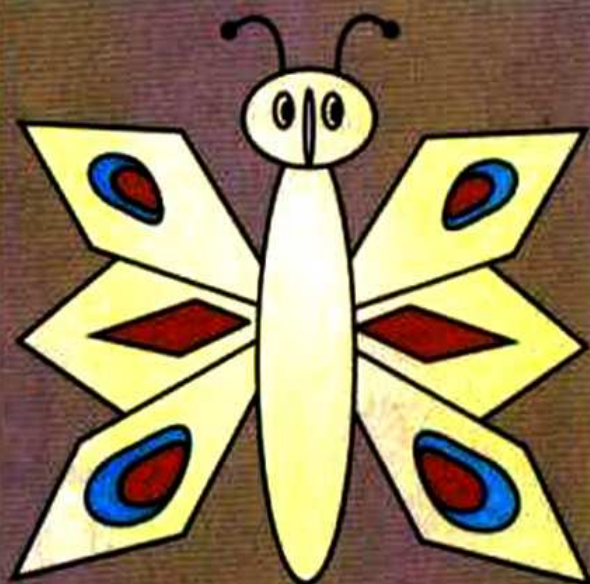

4. Зроби таку саму фігурку з іншого аркуша.

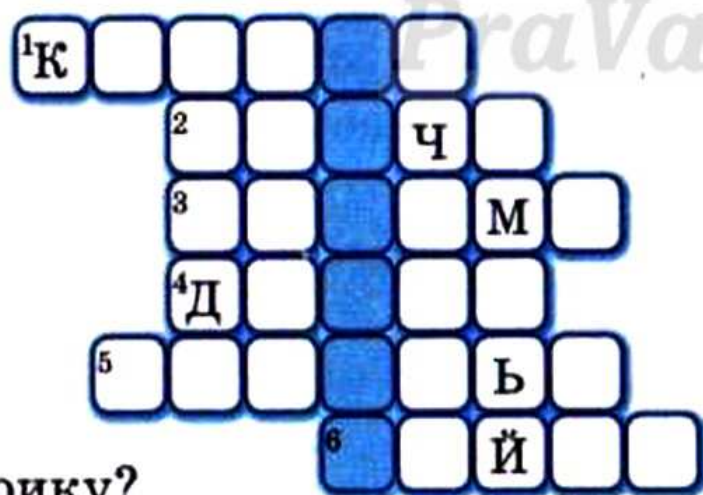
5. З'єднай обидві половинки або наклеї їх на аркуш.

6. Прикрась фігурку метелика кольоровим папером або розмалюй фарбами.

Розв'яжи кросворд і прочитай у виділених клітинках назву американського міста.

1. Яка країна має спільний кордон із Сполученими Штатами Америки з півночі?
2. Як називається індіанське плем'я?
3. Яка людина відкрила Америку?
4. Як називається грошова одиниця Сполучених Штатів Америки?
5. Хто головний герой диснейвського мультфільму «Качині історії»?
6. Яке прізвище у Тома — героя книги Марка Твена?

Яких чисел не вистачає? Запиши.

$$\begin{array}{lll}
 \boxed{8} + \boxed{} = \boxed{20} & \boxed{} + \boxed{14} = \boxed{20} & \boxed{2} \cdot \boxed{} = \boxed{20} \\
 \boxed{} - \boxed{30} = \boxed{20} & \boxed{} : \boxed{5} = \boxed{20} & \boxed{20} : \boxed{} = \boxed{20}
 \end{array}$$

Судоку

Ця гра була створена в Америці. Але особливу прихильність набула в Японії, де їй дали назву «судоку», що означає «одна цифра».

8		9	6	4		3	1	
2	6			9	1	8		4
	4	1	5		8		2	6
6		2		7	5	4		8
4	7		1	6		5	3	
9		5			4		6	1
	8		9	2	3	6		5
5	9	6	8			2	4	
	2	7		5	6		8	9

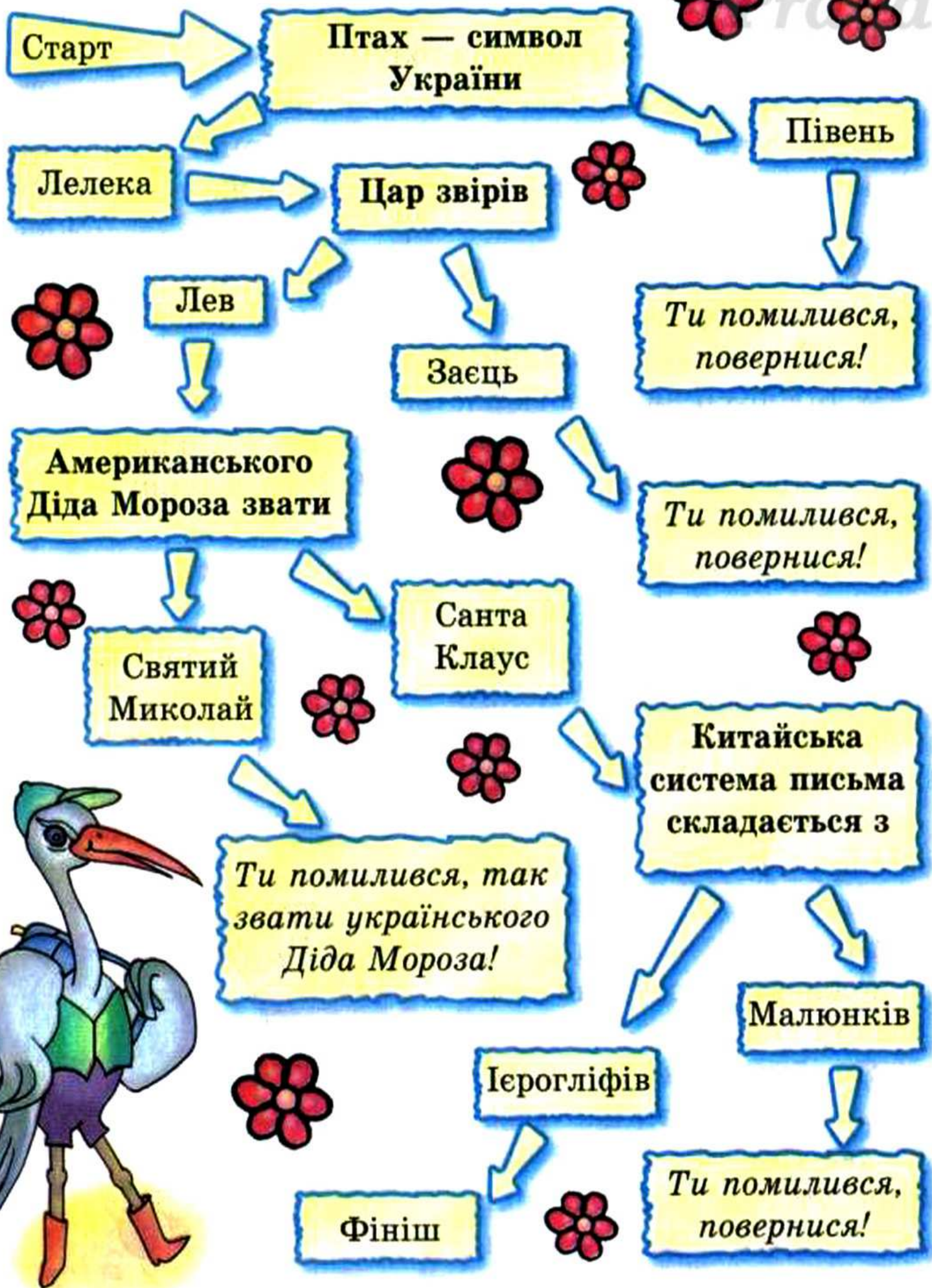
На ігровому полі слід заповнити клітинки цифрами від 1 до 9 так, щоб у кожному рядку, стовпчику і міні-квадраті жодна цифра не повторювалась.

6	3			9	2		5	4
7	9	1	6	5		8	2	
5		4	3	8			6	9
1	6		2		8	9		5
2		9	5		6	4	1	
3		5		1	9	6		2
	5			7	1		9	6
4		2	9	6		3	7	
9		6	8		3	5	4	1

Перевір свої знання разом із лелекою.

Зустріч із колоском

Prava

Прошу до столу!

Де б ви не накривали на стіл, яких би страв не наготували, не забудьте про хліб. Найдобріші ласощі з часом набридають. Хліб — ніколи. Який же подати? Чорний? Білий?

А він буває дуже різний: житній, пшеничний, пшеничний, пшеничний, пшеничний... У всякого хліба свій смак, своя форма: паляниця, калач, буханець, батон.

У Білорусії випікають плетеники. У Молдавії — ячмінний хліб. В Естонії — валгалські булки. У Польщі — це сандомирський і закопайський хліб. У Німеччині — хліб з тмином або анісом.

Є хліб буденний, є святковий: пряники, бублики, здоба з маком та корицею, витіюваті кренделі.

Але всякий хліб веде свій родовід від круглого коржа. Коржі й тепер печуть. Коли маленькі, коли більші. Іноді тоненькі, як пелюстка, іноді високі, пишні. І називають їх скрізь по-різному. У Грузії — валіпурі. В Азербайджані — чурек. У Вірменії — лаваш. У Мексиці — тартілія... У кожного народу свій улюблений вид хліба.

Як зберегти хліб свіжим? Дуже прикро: минає всього два-три дні, і хліб черствіє, втрачає смак і аромат. Із часом виявилось:

допомагає випічка у два прийоми. Коли хліб майже готовий, його виймають з печі та протягом доби зберігають

при кімнатній температурі. Але найбільш надійним виявився спосіб, яким у давнину користувалися російські пекарі, — заморожування.

Звичайно, зараз чекати морозу не доводиться. Свіжоспечений хліб кладуть у морозильну камеру. Витримують його там кілька

годин при температурі мінус тридцять градусів. Після такого «гарту» хліб ще довго зберігатиме свою свіжість.

З року в рік з'являються нові рецепти приготування хліба. З'явився і космічний хліб. Точніше, маленькі хлібці. Кожен буханець розміром з цукерку. Усього чотири з половиною грами. Зате не черствіє і не кришиться. І дуже смачний. Прощу до столу!

(За О. Владимировим.)

Доповніть речення.

Хліб буває

Святковий хліб — це

У Грузії хліб називають

Спробуй зібрати усі стручки квасолі по порядку і прочитай прислів'я.

урожай

другий —

про

Один

збирай,

а

дбай.

Прочитай текст, випиши слова, в яких звуків більше, ніж букв, і поділи їх на склади.

PraVa

Учені вважають, що вперше хліб з'явився на землі понад п'ятнадцять тисяч років тому. Життя наших предків було тоді нелегким. Головною їхньою турботою була їжа. У пошуках харчів вони й звернули увагу на злакові рослини. Ці злаки є далекими родичами нинішніх пшениці, жита, вівса, ячменю.

(За Р. Гайовою та М. Яценко.)

Від поданих слів утвори назви ознак.

(Що?) запах — (який?) запашний

(Що?) жито — (який?)

(Що?) яблуня — (який?)

(Що?) колір — (який?)

Прочитай вірш. Підкресли три пари споріднених слів.

PraVa

...Потрібно лікувать хвороби,
водить у космос кораблі...
Та я ж із роду хліборобів,
і родовід мій — од землі.
Орали степ мій дід і прадід,
мій батько — знатний комбайнер.
Ми робим хліб,
а хліб — це правда,
завжди, у всі віки й тепер!
Степ перейти — життя прожити,
не легковажні то слова.
Життя утворено від жита.
І хліб — усьому голова.

Відгадай загадку.

Ноги на полі, середина надворі, голова на столі.

Пригадай будову рослини.

Хто родичі?

PraVa

Розшифруй назви зернових рослин і впиши їх у клітинки.

Сир, гркаче, сороп, міньяч, восе, ицянепш.

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--

--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--	--

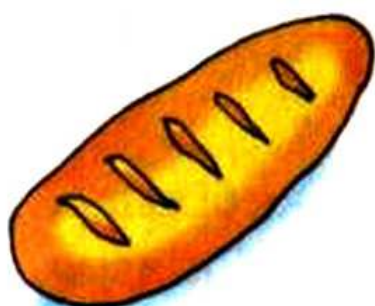
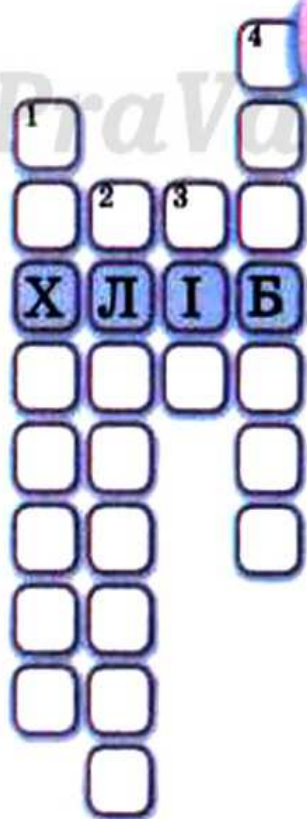
--	--	--	--	--	--	--

Поділи речення рисочкою на слова і дізнайся дещо цікаве про хліб.

Почуття голоду у людини зникає через 21 хвилину після того, як вона з'їсть шматок хліба.

Розв'яжи кросворд, який склав добрий пекар.

1. Як називається хліб, випечений у прямокутній формі?
2. Яку назву має велике механізоване зерно-сховище?
3. Що це за місце, яке підготували для молотьби, очищення і просушування зерна?
4. Яка машина збирає урожай зернових?

Буквограй

З І — пухнаста і прудка,
З У — рум'яна і хрустка.

□□□□□ — □□□□□

З В росте на голові,
З К ростиме із землі.

□□□□□□□ — □□□□□□□

Там зелена травиця.
Влітку йде там косовиця.
А як букву П додати,
Зможе землю він орати.

□□□ — □□□□

Як мене напишем через букву О,
Буду під дверима дому я твого.
А коли напишем через букву И,
То на стіл святковий ти мене клади.

□□□□□ — □□□□□

Задачі про колосок

Півник спік із двох колосків 10 пирогів. Скільки пирогів не дістануть Круть і Верть, якщо Півник знайде 5 колосків?

Grid for writing the solution to the first problem.

За місяць курка з'їдає 3 кг зерна, гуска на 2 кг більше, ніж курка, а качка — у 2 рази більше, ніж курка. Скільки кілограмів з'їдають за місяць курка, гуска і качка разом? Скільки кілограмів вони з'їдять за 3 місяці?

Grid for writing the solution to the second problem.

5 колосків важать 25 грамів. Скільки важать 9 колосків?

Grid for writing the solution to the third problem.

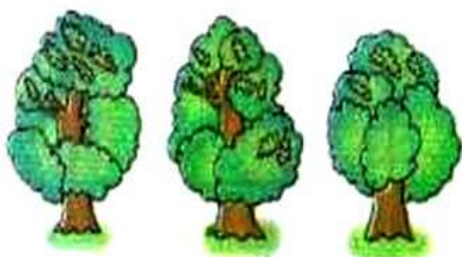

Логічні задачі

1. Уяви собі, що ти — машиніст потягу, в якому 10 вагонів. Швидкість потягу 60 кілометрів за годину. Потяг проїхав 500 кілометрів. Скільки років машиністу?

2. Росло 5 ялинок. На кожній по 6 гілок. На кожній гілці — по 7 яблук. Скільки всього яблук виростало?

3. З лісу треба привезти 32 дубочки. На вантажівку можна покласти лише 5 дубків. Скільки разів доведеться їздити на цій машині до лісу?

4. У класі 15 парт. За кожною партою сидить не більше двох учнів. Яка найбільша і найменша кількість учнів може бути в класі, якщо вільних парт немає, а вільні місця є?

5. У дволітровій каструльці суп вариться 30 хвилин. Скільки хвилин вариться суп у літровій каструльці?

Розв'язавши приклади і записавши відповіді у порядку зростання, ти дізнаєшся, людина якої професії виводить нові сорти пшениці.

$39 - 24 : 4 \cdot 3 = \boxed{} \text{ с}$

$16 + 5 \cdot 8 - 32 : 4 = \boxed{} \text{ е}$

$4 \cdot 8 + (78 - 6 \cdot 5) - 4 = \boxed{} \text{ к}$

$83 + 20 : 5 \cdot 4 = \boxed{} \text{ н}$

$(94 - 36 : 4) - 8 \cdot 4 = \boxed{} \text{ л}$

$(67 + 3 \cdot 8) + (7 \cdot 3 - 20) = \boxed{} \text{ і}$

$5 \cdot 8 + (95 - 5 \cdot 7) = \boxed{} \text{ р}$

$88 - (24 - 3 \cdot 7) = \boxed{} \text{ ц}$

$14 : 2 + 91 = \boxed{} \text{ о}$

$36 : 4 \cdot 3 + 43 = \boxed{} \text{ е}$

$18 + 4 \cdot 6 + 58 = \boxed{} \text{ е}$

Числа											
Букви											

Запиши розв'язання задач буквеним виразом.

1. Булка важить a грамів, а житній хліб b грамів. На скільки грамів хліб важчий від булки?
2. Микола з'їв c пиріжків, а Василь — на d пиріжків менше. Скільки пиріжків з'їв Василько?
3. Взимку в годівниці синичка з'їла n насінин, а горобчик у m разів більше. Скільки насінин вони з'їли разом?
4. Урожайність зернових з однієї ділянки поля становила a тонн з гектара, а урожайність з другої — на b тонн з гектара більше. На скільки тонн з гектара більше урожайність другого поля, ніж першого?

Допоможи пекарю розкласти пироги на таці.

Math problems on pies:

- $4 \cdot 0 + 16 \cdot 2$
- $27 : 3 - 1 \cdot 1$
- $3 \cdot 5 - 6$
- $100 - 90 \cdot 0$
- $6 \cdot 3 + 45$
- $0 \cdot 1 + 0 : 1$
- $9 \cdot 2 + 82 - 0$
- $6 \cdot 2 - 4$

Numbers on plates:

- 8
- 100
- 63
- 0

Кожну фігуру розділи відрізком на дві рівні частини.

Цікаво

Вареник — символ канадського міста Глендон. Є припущення, що раніше тут мешкало багато українців. А вони, хоч би де жили, дуже люблять цю страву.

Жито дозріває
 На горі за гаєм,
 Зерна обважніли
 На міцнім стеблі,
 Колоски схилились —
 Це вони вклонились
 За тепло, за щедрість
 Матері-землі.

С. Жупанін

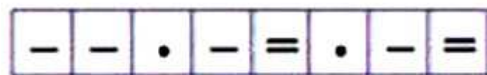
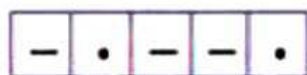

Випиши з вірша слова, що позначають дію предмета.

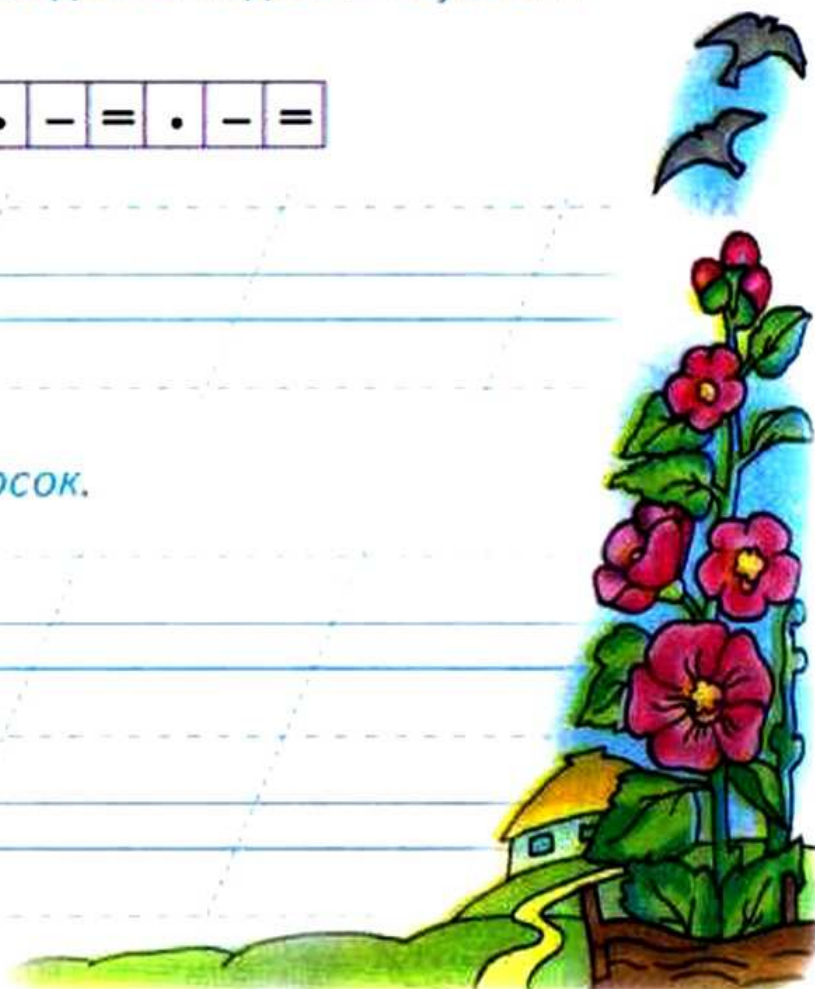
Жито (що робить?)

Колоски (що зробили?)

Випиши з вірша слова, які відповідають поданим звуковим моделям.

Склади речення зі словом *колосок*.

Старт

Усьому голова

Хліб

Тістечка

Злакові рослини

*Ти помилився,
повернися!*

Жито,
пшениця

Морква,
буряк

Паска

Святковий хліб
на Великдень
називається

*Ти помилився,
повернися!*

Під час збирання зер-
на використовують
спеціальну машину,
яка називається

Коровай

*Ти помилився,
повернися!*

Комбайн

Екскаватор

Фініш

*Ти помилився,
повернися!*

Уроки лікаря Нехворайка

Твій вічний двигун

З давніх часів люди намагалися винайти чудо-механізм, який міг би працювати сам по собі, без зупинки і заводження багато років підряд. Придумали навіть назву для нього — вічний двигун. Але кажуть, що таке чудо винайти неможливо. А Матінка-Природа вже давно його винайшла. Двигун не зовсім вічний, проте років вісімдесят, а то й більше, прекрасно працює. Приклади-но руку до лівого боку грудей. Відчуваєш? Тук-тук... постукує «моторчик», твій «вічний двигун» — серце.

Якщо ти проживеш сто років, твоє сердечко простукає 5 мільярдів разів! Після кожного «тук-тук» серце робить перепочинок. Та лише на долі секунди, і час відпочинку в нього набагато коротший, ніж час роботи.

А чи знаєш ти, нащо тобі цей «моторчик»? Щоб ти міг бігати, стрибати й танцювати, радіти і журитися, працювати. Саме серце дає для цього сили, забезпечуючи безперервне живлення всього нашого такого складного організму.

У нас всередині по численних судинах течуть ріки та струмочки чудової ясно-червоної рідини — крові. Серце надає їй руху і жене по всіх куточках нашого тіла. У кишечнику вона захоплює поживні речовини, в легенях — кисень і побіжно обдаровує всім необхідним кожну клітину нашого організму. Одні речовини пливуть у крові самі

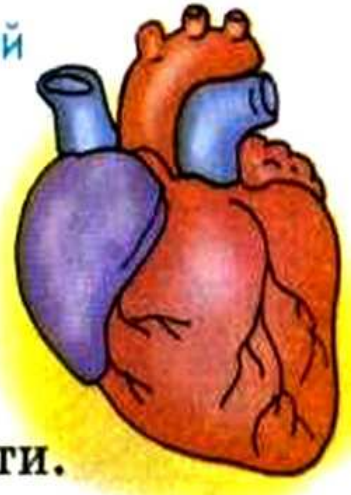
по собі, інші мандрують на спинах червоних кров'яних клітин — еритроцитів. Є в крові й білі клітини — лейкоцити. Вони не дарма вдягнені в білі халати — це санітари організму, які знищують небезпечних мікробів. Кров заповнює судини за принципом «де густо — де пусто», адже її у нас всього 7–8 літрів. Серце спрямовує кров перш за все до тих органів, які мають у ній гостру потребу. Саме тому після ситної їжі тобі так ліньки робити уроки — кров «допомагає» травним органам, і для нормальної роботи мозку її в цей момент не вистачає.

За наше життя серце здійснює таку роботу, яка знадобилася б, щоб зтягти на надзвичайно високу гору Монблан залізничний потяг. Від усвідомлення цього факту прийди в захоплення і пожалій свій маленький — розміром з твій кулачок — вічний двигун. Пам'ятай, що серцю, як справжньому роботязі, необхідне повноцінне харчування і хороший режим.

Найкращий делікатес для нього — кисень. Якомога більше гуляй на свіжому повітрі! Серцевий м'яз, так само, як будь-який інший, потребує тренування. Роби гімнастику! Не об'їдайся! Рости щасливий та здоровий!
(За К. Юриною.)

Чи правильно подано послідовність подій? Пронумеруй відповідно до тексту. Познач зайві твердження.

- Кров тече по судинах.
- Кров поступає до рук і ніг.
- Серце — «вічний двигун».
- Робота серця викликає захоплення.
- Червоні кров'яні клітини — це еритроцити.
- Серцю необхідний кисень, гімнастика, тренування.
- Після їжі кров «допомагає» травним органам.

Прочитай текст. Познач відповідною цифрою, які речення за метою висловлювання? Випиши з тексту споріднені слова, познач у них корінь.

Ти не забув сьогодні поснідати? А вчора встиг?
 Пам'ятай: сніданок — найважливіша їжа. Американські вчені після багатьох досліджень дійшли висновку: хто щодня снідає, той має вищий рівень розумових здібностей. Бо сніданок зміцнює пам'ять, а значить, після кожного сніданку в тебе поліпшуватиметься успішність.
(З журналу «Барвінок».)

1 — розповідне; 2 — питальне; 3 — спонукальне.

Blank writing lines for the exercise.

Допоможи Нехворайку правильно розставити апострофи у словах.

М яч, пам ять, м ята, моркв яний,
насінн я, солов їний, кров яний.

Прочитай текст. Спishi, вставляючи пропущені букви.

Мозок бачит.. набагато біл..ше, ніж ..ому показує око. Ти тіл..ки поглянув на морозиво, а у тебе вже слина котит..ся: «Ах, яке смачне!» Зорові образи мозок доповнює тими зна..ями, котрі він вже раніше одержав від інших органів — яз..ка, вух, носа, шкіри...

(За С. Зигуненком.)

Blank handwriting practice lines with dashed midlines.

З'єднай слова у пари.

язик	☐	дотик	☐
ніс	☐	смак	☐
вухо	☐	зір	☐
шкіра	☐	звук	☐
око	☐	запах	☐

Лівша має більші здібності до вивчення іноземних мов, ніж правша.

Ось яка родина

Завтра іменини
В тітки капустини.
Прийде дід-дідище,
Старий капустище,
Прийде з ним бабуся,
Стара капустуся.

Прийдуть два синочки,
Малі капусточки.

Прийдуть і три доні,
Малі капустоні.

Прийде капустон,
Дін-дон-дон!

— Прийде вся родина! —
Каже капустина.

А. Камінчук

Випиши з тексту спільнокореневі слова, познач у них корінь.

Handwriting practice area with multiple sets of blue lines and dashed midlines for tracing.

Цікаво

Наш смак залежить від настрою. Переляканій людині найчастіше хочеться шоколаду, задоволеній — чогось солоденького. Коли у тебе поганий настрій, організм потребує молока, супу, соку. Якщо ти в захваті від чогось — хочеться солоного.

Знайди слова, близькі за значенням, та з'єднай їх стрілочками.

мудро	☐	житло	☐
веселий	☐	зразок	☐
оселя	☐	роззутий	☐
приклад	☐	розумно	☐
босий	☐	дотепний	☐

Допоможи Нехворайку зібрати цілющі трави для зеленої аптеки, познач їх знаком «V».

Коли людина їсть шоколад, в її організмі виробляються «гормони щастя». Як називаються ці речовини, ти дізнаєшся, розв'язавши приклади і записавши відповіді в порядку зменшення.

$28 + (97 - 36) = \boxed{} \text{н}$

$(24 : 4 + 14) \cdot 3 = \boxed{} \text{р}$

$72 - 36 : 4 = \boxed{} \text{о}$

$8 \cdot 4 + 32 : 4 = \boxed{} \text{і}$

$45 : 5 + 11 - 3 \cdot 2 = \boxed{} \text{н}$

$65 - (50 : 10 + 14) = \boxed{} \text{ф}$

$7 \cdot 4 + (39 + 16) = \boxed{} \text{д}$

$18 : 2 \cdot 4 + 64 = \boxed{} \text{е}$

$(78 - 5 \cdot 10) : 4 = \boxed{} \text{и}$

Числа									
Букви									

Які частинки шоколадки з'їв Ласунчик? Заповни порожні клітинки.

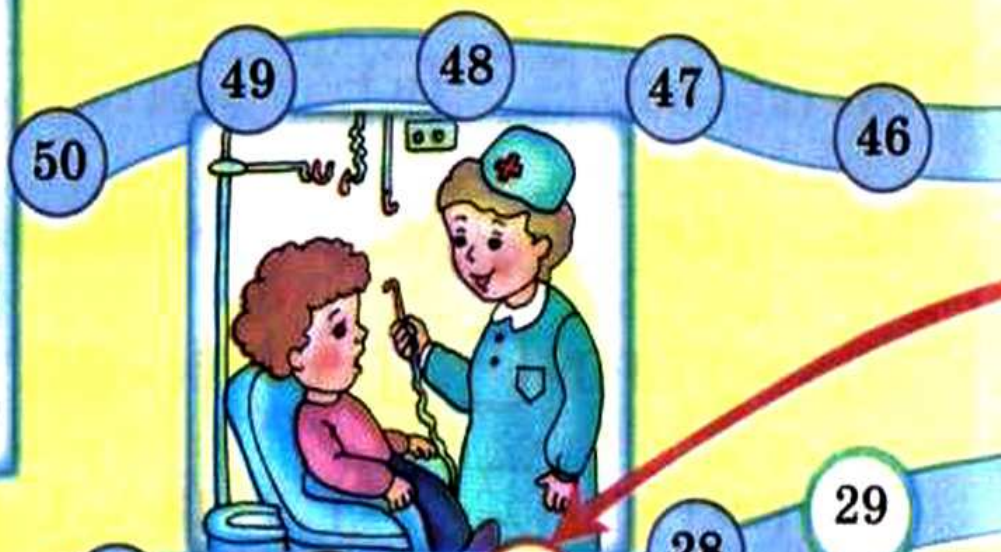
		:	3	=	6
	.	3	=	2	7
7	.	:	8	=	5
2	4	:	=		
		:		=	8

Твій шлях до здоров'я

ФІНІШ

СТАРТ

1

2

3

4

5

24

22

21

20

19

18

25

26

27

28

29

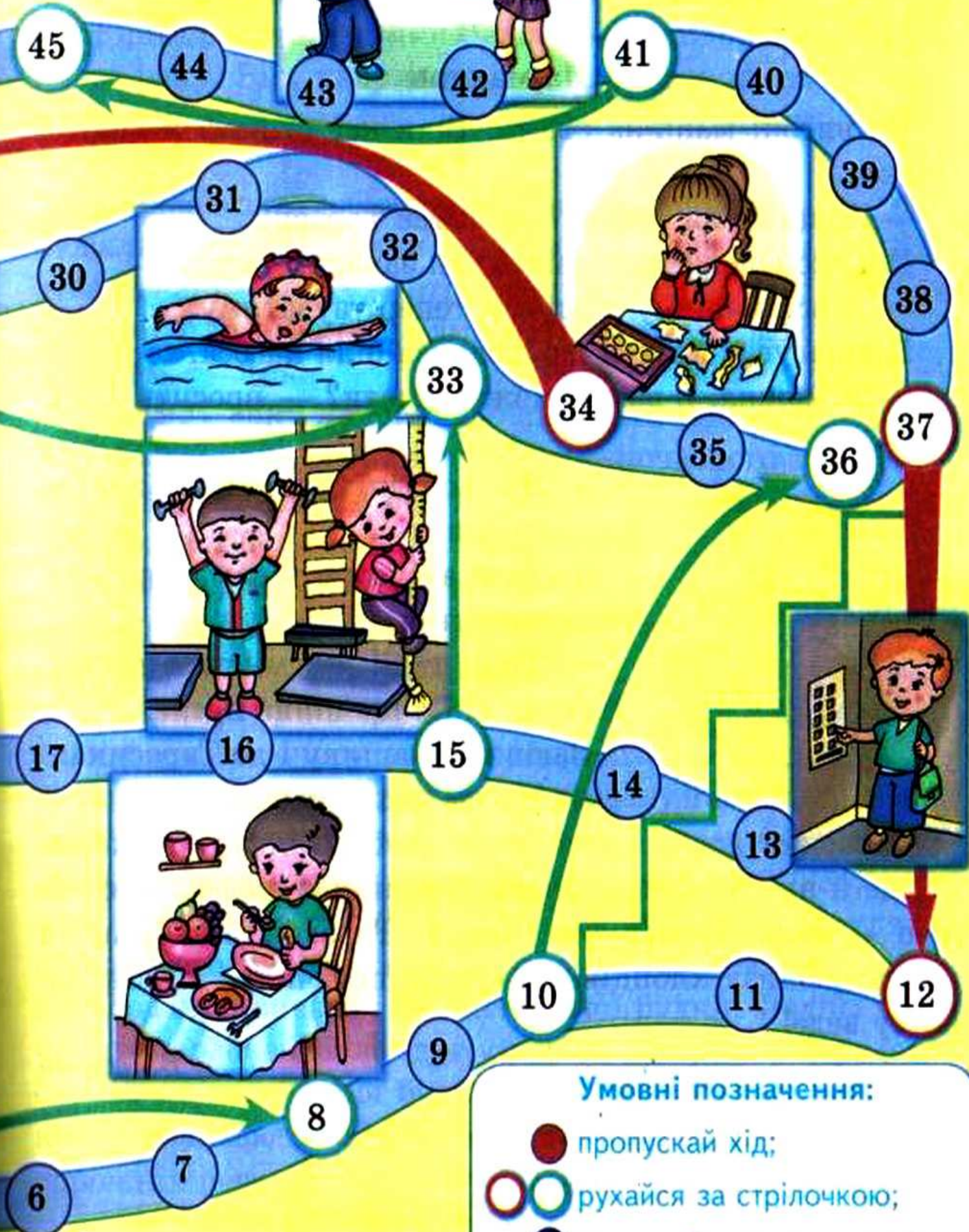
50

49

48

47

46

- Умовні позначення:**
- пропуская хід;
 - рухайся за стрілочкою;
 - повертайся до початку гри.